

Riigi peamised eesmärgid seoses osalusega AS-is Tallinna Sadam

Sissejuhatus

Käesolevasse dokumenti on koondatud riigi kui AS-i Tallinna Sadam aktsionäri põhilised eesmärgid seoses osalusega AS-is Tallinna Sadam.

Riigi kaalutlused AS-is Tallinna Sadam osaluse omamisel

AS-is Tallinna Sadam osaluse omamise ja valitsemise peamine eesmärk riigivaraseaduse alusel on tulu saamine.

Lisaks tulu teenimisele, omab riik AS-is Tallinna Sadam osalust järgmistel kaalutlustel:

- Eesti suurima sadamaettevõtja ja mereväravana on AS-il Tallinna Sadam oluline roll sadamateenuste kui avaliku huvi seisukohalt tähtsate teenuste osutamise tagamisel, sealhulgas tsiviil- ja riigikaitse kriiside ajal ning oma tegevuse kaudu on AS-il Tallinna Sadam võimalik arendada ja mõjutada Eesti sadamate tegevustega seotud üldist ettevõtluskeskkonda;
- multifunktsionaalse jäämurdja Botnica omanikuna on AS-i Tallinna Sadam tütarettevõtjal kohustus Transpordiametiga hanke tulemusel sõlmitud jäämurdeteenuse lepingu alusel osutada lepinguga ettenähtud jäämurdeteenuseid ning eeldatav huvi osaleda pakkujana ka võimalikel tulevastel riigi jäämurdeteenuse hangetel;
- AS-i Tallinna Sadam tütarettevõtja on reisiparvlaevade omanikuna kohustus korraldada mandri ja Eesti suursaarte vahelist parvlaevaliiklust hanke tulemusel Transpordiametiga (aastal 2023 asendatud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga) sõlmitud lepingu alusel ning eeldatav huvi osaleda pakkujana võimalikel tulevastel riigi veoteenuse hangetel või vajadusel alternatiivina pakkuda reisiparvlaevu välisturgudel, tagamaks nende kasumlikkus;
- AS Tallinna Sadam omab olulisel hulgal strateegilise tähtsusega kinnisvara Tallinna kesklinnas asuvas Vanasadamas, samuti Muuga sadamas ja Paldiski lõunasadamas.

Peamised eesmärgid, millest riik lähtub aktsionäriõiguste teostamisel

Riigi poolt seatud eesmärkide elluviimiseks teostab riik aktsionäriõigusi kooskõlas AS-i Tallinna Sadam kehtiva põhikirja ja AS-i Tallinna Sadam suhtes kohaldatavate õigusaktide ja regulatsioonidega. Riigi poolt nomineeritud isikud, kelle AS-i Tallinna Sadam aktsionäride üldkoosolek on valinud AS-i Tallinna Sadam nõukogu liikmeteks, vastutavad seaduses sätestatud korras ja ulatuses käesolevas dokumendis nimetatud eesmärkide tasakaalustatud elluviimise eest.

Aktsionäriõiguste teostamisel lähtub riik järgmisest neljast peamisest eesmärgist:

- optimaalse ja stabiilse omanikutulu teenimine läbi äriühingu kasumliku ja efektiivse majandustegevuse igas valitud tegevusvaldkonnas;
- äriühingu äriplaneerimine riiklike strateegiliste eesmärkide saavutamisel (sh vähendada oma tegevuse negatiivset mõju keskkonnale ning ettevõtte kestliku arengu tagamisel püüelda kliimanetraalsuse poole aastaks 2050), arvestades äriühingu tegevusvaldkonda ja ärilisi huve ning äriühingu suhtes kohaldatavaid seadusi ning regulatsioone;

- heade juhtimistavade, sotsiaalse vastutuse ning eeskujuliku ärikultuuri elluviimine ja edendamine;
- arvestades kehtestatud sanktsioone ja piiranguid, mitte omada ärisuhteid Venemaa ja Valgevenega.

Oma hääleõiguse ning muude aktsionäriõiguste teostamisel seab riik AS-le Tallinna Sadam lisaeesmärkideks:

- toimida transiidisektori arengumootorina, sealhulgas suurendades põhja-lõuna suunalise koridori potentsiaali läbi Rail Baltic arenduste, koondada sektorit hõlmav teadmine ning algatada uusi kontakte, võrgustikke ja äriideid;
- jätkates hetkel toimivat *landlord*-tüüpi teenuse pakkumist, arendada AS-ile Tallinna Sadam kuuluvates kaubasadamates ning nende ümbruses asuvad territooriumid suuremat lisandväärtust loovateks logistika- ja tööstusparkideks, võttes ühtlasi arvesse taastuvenergeetikast ja laevade ümberehitusest ning rohetehnoloogiatele viimisest tulenevaid uusi ärivõimalusi ning aidates kaasa Rail Balticu välja arendamisele Muuga sadamas;
- mahukauba voogude maksimaalse säilitamise, mitmekesistades kaubagruppe ning sidudes mahukaupade kaubavood AS-ile Tallinna Sadam kuuluvates sadamates osutatavate lisandväärtusteenuste abil;
- sadamat läbivate reisijate arvu jätkuva kasvu toetamise reisijatele atraktiivse sadamakeskkonna tagamise ja laevaliinidele sadamas osutatavate teenuste ja infrastruktuuri kaudu.

AS Tallinna Sadam on Eesti suurim kauba- ja reisisadamate kompleks, mis etendab olulist rolli Eesti transpordisüsteemis ja majanduses tervikuna. Sadamateenuste näol on tegemist riigile strateegiliselt oluliste teenustega, mis omavad ka riigikaitseolulist funktsiooni ja hõlmavad muuhulgas riigi strateegiliste varude teenindamist. Selle funktsiooni täitmise tugevdamiseks saab AS-st Tallinna Sadam elutähtsa teenuse osutaja. Aktsionärina seab riik eesmärgiks võimaldada AS-i Tallinna Sadam kaudu vedajatele avatud ja läbipaistva juurdepääsu Eesti kaubakoridoridele.

AS-i Tallinna Sadam tütarettevõtjaga sõlmitud pikaajalise lepingu alusel¹ on tagatud parvlaevavahenduse mandri ja Eesti kahe suursaare vahel. Eesmärgiks on tagada parvlaevaliikluse teenuse osutamise stabiilsuse ja jätkuva hea kvaliteedi.

AS-i Tallinna Sadam tütarettevõtjaga sõlmitud pikaajalise lepingu alusel (kehtib kuni aastani 2032) osutab riigile² talveperioodidel jäämurde teenust multifunktsionaalse laevaga Botnica, mille kaudu riik kindlustab piisava jäämurdevõimekuse Põhja-Eesti sadamates. Lisaks on tütarettevõtjal olemas võimekus prahtida multifunktsionaalne jäämurdjaga Botnica koos kvalifitseeritud meeskonnaga välja suveperioodidel tegemaks veeluseid või -pealseid tellimustöid avamerel tuuleparkide, nafta-, gaasi- ja muude tööstusharude ettevõtjatele. Eesmärgiks on laiendada koostööpartnerite ringi, kellele oleks võimalik jäämurdehooaja välisel ajal multifunktsionaalse jäämurdjaga teenuseid osutada ning seeläbi saaks maksimeerida laeva eksploatatsiooni ja teenitavaid tulusid.

¹ Riiki esindav lepingu pool on Transpordiamet

² Riiki esindav lepingu pool on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Finantseesmärgid

Kasumlikkus

Riik lähtub aktsionärina aktsionäriõiguste teostamise eesmärkide saavutamisel üldisest eesmärgist, et AS Tallinna Sadam töotaks kasumlikult.

Jätkusuutlikkus

Eesmärgiks on tagada AS-i Tallinna Sadam tegevuse jätkusuutlikkus pideva uuendus- ja arendustööga ning vajalike investeeringutega, mis oleks kaetavad äriühingu põhitegevuse rahavoogudest (vajadusel laenukapitali kaasates).

Riik soovib, et kõik AS-i Tallinna Sadam planeeritavad investeeringud oleksid põhjalikult läbi analüüsitud ja kaasnevad riskid tuvastatud ning arvesse võetud.

Efektiivsus

Riik toetab aktsionärina otsuseid, mis tagavad AS-i Tallinna Sadam poolt enda majandustegevuse teostamise efektiivselt ning ressursisäästlikult. Efektiivsuse tõstmisele aitab kaasa tegevusvaldkondadele kohaste efektiivsusmõõdikute määramine ning püüdlumine nende saavutamise ning järk-järgulise tõstmise poole.

Omanikutulu

AS-i Tallinna Sadam dividendipoliitika kinnitatakse üldkoosoleku otsusega ja kajastub ka äriühingu strateegias.

Riigi kui AS-i Tallinna Sadam aktsionäri ootuseks on, et lähiaastatel maksaks AS Tallinna Sadam aktsionäridele vastavalt kinnitatud dividendipoliitikale iga aastaselt 70% eelmise aasta puhaskasumist³.

Käesolevas dokumendis sisalduvaid riigi kui osaluse omaniku eesmärke vaatab riik üle ning vajadusel ajakohastab kord kolme aasta jooksul.

³ Välja arvatud ühekordsete tehingute mõju ja sõltuvalt turutingimustest, kasvust ning arenguplaanidest ja arvestades vajadust säilitada mõistlik likviidsus.